

grafoman

2020/2021

EDITORIAL

Volejte sláva!

Nové vydání, jehož na kolenou sesmolený editorial si právě s větším či menším nadšením pročítáte, je výběrem nejlepších textů za poslední školní rok! Je to takový The best of, jen se nejedná o LPčko, ale o Grafomana. Pandemie nám sice nepřála, nemohli jsme pořádat naše pravidelné seance v prostorách školní knihovny a byli jsme nuceni schůzovati za čtvrtou stěnou virtuálního světa, nicméně jsme i tak pokračovali v našem grafomanství alespoň na webu a vydání, jež právě třímáte v rukou, je toho důkazem. Kromě neustálé potřeby informovat kriticky o všem dění i neděni jsme se však letos uchýlili i ke dvěma projektům umění do světa volajícím. Ten první, na němž ještě pracujeme (a my ho nakonec zrealizujeme!), se bude zabývat otázkou svobody, jejíž vratkost pocítil v posledním roce každý z nás, a tím druhým, již uskutečněným, bylo zorganizování akce Kulturu nezastavíš na podporu všech umělců, restaurátérů a majitelů zavřených obchodů, již nemohli po dlouhou dobu vykonávat svoji práci. Pokud jste tedy při odpoledních procházkách na přelomu dubna a května po městě narazili na obrazy, texty či zaslechli hudbu odhodlaně se valící z průjezdu kavárny, tak jsme ji měli na svědomí právě my. Ale dost řečí!

Hodně radosti ze čtení a zasloužený oddech o prázdninách přeje

Barbora Kůtová, šéfredaktorka

Jsme s vámi!

OBSAH

Informace pro uchazeče o roli v katastrofickém snímku Gymstr-2021 (B. Kůtová).....	14
Šílený génius, nebo geniální šílenec? (L. Staněk)	15
Míra je borec aneb O kvantovém mysticismu (J. Šišková).....	6
A ty máš na výběr? (O. Dorosh)	8
Morituri te salutant aneb Jdoucí na smrt tě zdraví (L. Čapek)	9
Ví někdo, jak se poprat se životem? (K. Šebestová)	10
Tibetsko-čínský konflikt: Vlajka pro Tibet a neustálý boj za svobodu (K. & K. Krejčovy)	11
Alexej Navalnyj: Nositel změny? (J. Šimek).....	13
Za zrcadlem (K. Divišová)	15
Temný věk (L. Čapek).....	17
Lukáš Černý: „Svoboda je především zodpovědnost.“ (B. Kůtová, J. Šišková)	18
Gymstr_mimz	21
Život na ulici: Inspirace fotografií (fotografie B. Vránová, text B. Kůtová).....	23

INFORMACE PRO UCHAZEČE O ROLI V KATASTROFICKÉM SNÍMKU GYMSTR-2021

Barbora Kůtová

Dne 1. září 2021 proběhne na nádvoří prestižního ústavu Gymnázia Strakonice natáčení katastrofického snímku s implicitním názvem GYMSTR-21, napsaného podle skutečných událostí. Zájemci nechtě dorazí v 7:55 na místo určení. Z důvodu neexistence maskérny budou naši maskéři od sedmi hodin rozeseti po celém areálu a budou s potřebným náčiním v ruce vyčkávat příchodu herců (běžně se pro tyto účely využívají prostory tělocvičny, tu ale v tomto případě nemáme k dispozici). Po zkrášlení se postavte doprostřed nádvoří a vyčkejte na další pokyny (pokud nevíte, kde ten střed je, prostě se připojte k davu, který tam už jistě bude stát). V 8:00 začne natáčení první scény, proslovu Hlavy národa ke svým občanům. Samotná řeč bude natáčena víckrát, proto se připravte na to, že na nohou budete několik hodin (zkušení herci, kteří již v minulosti hráli např. čekající ve frontě na banány, vědí, co je čeká, a náležitě se podle toho zařídí). V samotném proslovu se protagonisté filmu dozvídají mnoho informací o jejich nepěkném konci, tudíž se doporučuje předem trénovat pláč a výrazy zoufalství. Po skončení proslovu se menší skupiny herců pod vedením tajných složek odeberou do menších prostor, kde budou jejich postavy ponechány napospas osudu.

Předpoklady pro získání role. Na místo určení se dostavte v případě, že:

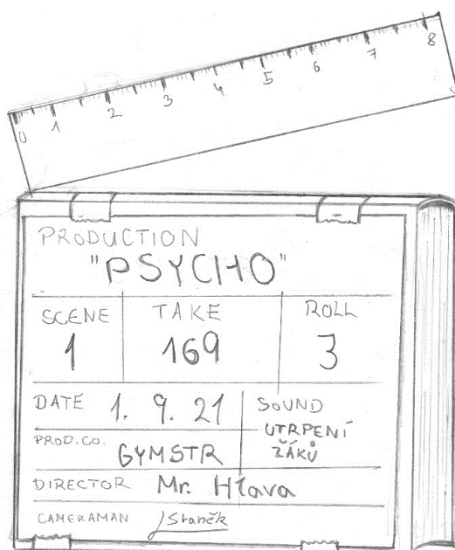
1. Jste chytří.
2. V IQ testu na internetu vám vyšlo, že jste chytří.
3. Nemáte pud sebezáchovy.
4. Nemáte žádný jiný pud.
5. Nevíte, jak naložit se svým životem.
6. Maminka vám řekla, že to je dobrý nápad.
7. Prahnete po informacích.

Pokud splňujete alespoň jeden z těchto předpokladů, gratulujeme! Právě jste se stali herci!

Upozornění:

Roušky, dezinfekce a další prostředky nutné pro přežití v tomto areálu jsou pouze doporučené. Ovšem kdo zakašle, bude na místě zpacifikován.

Bez nalíčení nebudete vpuštěni na plac! Maskérům je zvykem poskytovat za jejich práci menší finanční obnos, který je následně využit na uspokojení jejich metafyzických potřeb. Peníze nevracíme.

ŠÍLENÝ GÉNIUS, NEBO GENIÁLNÍ ŠÍLENEC? TENTO ROK JE TOMU 117 LET OD CHVÍLE, KDY SE NARODIL SALVADOR DALÍ

Libor Staněk

Článek, jenž právě okupuje vaše počítačové monitory či displeje mobilních telefonů, vypadal původně úplně jinak. Byl zevrubným rozbořem života Salvadora Dalího, od útlého mládí až po konec jeho uměleckého kariéry, přeplněným spoustou dat, názvů a informací, které, žel říct, nikoho nezajímají. A pokud ano, dají se v dnešní době internetové snadno dohledat. Asi po hodině jsem si tedy uvědomil, že má spisovatelská námaha plodí pouze nudný text, již si přečte jen pár nadšenců, kteří pak objeví těch několik skulinek v mých znalostech umělcovy osoby a zavrhnou mne a mou tvorbu jako nedostatečně historicky podloženou. Proto jsem se rozhodl svůj původní záměr a plán značně pozměnit a místo naučného textu, jenž by obohatil vaše znalosti dějin umění, jsem sepsal něco, co uspokojí nám všem přirozenou potřebu kuriozit a skandálů, jež sice rozebíranou osobu příliš neuctí, zato však naplní naše srdce pocitem, že nejsme zase až tak divní, jak si občas rádi myslíme.

Salvador se do historie zapsal hlavně třemi věcmi. Svým skandálním vystupováním, ještě skandálnějším uměním a věcí nejskandálnější – svým knírem. Teď samozřejmě vtipkuji, nejde však přehlédnout, že z toho, co jsem právě vyčetl, by se dal pan Dalí shrnout jako výstřednější verze jiného, i když ne tak úspěšného umělce, který čistou náhodou žil ve stejné době a také všude budil (a dodnes budí) kontroverzi. Onoho zmiňovaného dvojníka z bezpečnostních důvodů jmenovat nebudu, pouze naznačím, že byl námětem některých Dalího obrazů a stejně jako Dalí měl blízko k pravici.

Náš temperamentní Katalánec, neb z této vlny, penězi a silným nacionalismem opředené země Salvador skutečně pocházel, měl spoustu životních vášní. Jednou z těch překvapivějších byla jeho láska k jídlu. Na poli kulinářství projevoval snad stejný zápal jako na tom výtvarném, a tak není divu, že Dalí je autorem celé kuchařské knihy, jejíž recepty jsou typické svou časovou i finanční náročností. No a slavný humří telefon je pak jen takovou třešničkou na dortu (v Dalího případě přinejmenším lanýžovém).

Další zajímavou kapitolou Dalího hrátek s tím, co společnost snese, než jej odsoudí jako právoplatného blázna, je jeho pokus o pozemní potápění. Abyste chápali, Salvador se, nejspíše fascinován romány Julese Verna, pro svůj výstup na mezinárodní surrealistické výstavě v Londýně navlékl do potápěčského skafandru. A jelikož mluvíme o první polovině 20. století, nejednalo se o žádný obyčejný neopren, se kterým byste se setkali dnes, ale o skutečný, několik desítek kilo vážící oblek z kovu a plachtoviny. Cílem bylo, jako ostatně vždy v Dalího případě, vyvolat skandál. A to se mu skutečně povedlo, i když asi ne způsobem, kterým zamýšlel. Salvador, ačkoliv se vždy chlubil svou mimořádnou inteligencí, nedomyslel jednu sice drobnou, ale zato po čertech významnou skutečnost. Skafandr nejenže neskýtal nositeli zrovna pohodlí ala hotel *Le Meurice*, on mu neposkytoval ani kyslík! A to do té míry, že Salvador se začal po nějaké době strávené v útrokách vodo-, a ve větší míře tedy i vzduchotěsného monstra z mědi a mosazi dusit. Nakonec jej vysvobodili jeho umělečtí přátelé. Nutno dodat, že jim to chvíli trvalo, jelikož odstranění potápěčské helmy z Dalího hlavy bylo něco, s čím si ani jeho geniální kolegové nevěděli zprvu rady.

Posledním bodem, jenž bych rád zmínil, je Dalího vztah ke dvou skupinám lidí. K surrealismu, mezi něž ostatně patřil, a k ženám. Jak už se dá v případě Dalího čekat, ani jeden z těchto vztahů nebyl jednoduchý a neobešel se bez dramatu. Dalí byl, přinejmenším v mládí, chlapcem ostýchavým, něžnému pohlaví se spíše vyhýbajícím. O to více (nebo možná právě méně) je překvapivé, že na „stará kolena“ si v té době velmi zámožný a s určitým odstupem i respektovaný Salvador vybíjel své sexuální choutky, kde a jak se jen dalo. V uměleckých kruzích panovaly zvěsti o tom, jak Dalí před svými modely pravidelně onanuje, či že si libuje v pozorování své manželky Galy při pohlavním styku s jinými muži. Musíme však mít na paměti, že v těchto případech se jedná „pouze“ o svědectví, a na rozdíl od dalších Dalího eskapád, ať už se skafandrem, či s humrem, zde neexistují žádné hmotné důkazy, a tak musíme chtít nechtít tyto informace brát s jistým nadhledem. Zmínění Galy, Salvadorovy celoživotní múzy, nás hladce přivádí k surrealismu. Ptáte se jak? Inu, právě ona Gala byla totiž původně provdána za úplně jiného člena tohoto novátorského uskupení, básníka Paula Éluarda, kterému ji však tehdy již sebejistý a výstřední Salvador ukradl (vzhledem k Dalího povaze vás možná překvapí, že výraz ukradl je zde použit pouze metaforicky, žádná velká akce na styl Břetislava a Jitky se bohužel nekonala). To ovšem nepošramotilo vztahy uvnitř skupiny tak jako jiný, tentokrát značně vážnější Dalího prohřešek. Po skandálu toužící malíř se totiž nechal slyšet, že generál Francisco Franco, nechvalně proslulý vojenský velitel a budoucí diktátor, který se v rámci španělské občanské války nezdráhal popravit na tisíce lidí, a to často i civilistů, je dle jeho názoru nejchytřejším mužem v politice. Tento nešťastný výrok nakonec vyústil v Dalího vyloučení ze strany surrealismu, kteří si způsob, jakým Francova k pravici se hlásící strana falanga vedla boje o nadvládu na Pyrenejském ostrově, brali velmi k srdci a hlasitě se proti němu stavěli. A ačkoliv Dalí pevně odmítal příslušnost k jakékoliv politické straně či její podporu, jeho přichylnost k falanze nakonec vedla k tomu, že i jeho nestarší a nejbližší přátelé, mezi něž mimochodem patřil i jiný velikán moderního umění Pablo Picasso, se od něj nakonec odvrátili. Ptáte se na Salvadorovu reakci na své vyloučení ze strany, u jejíž počátku stál a o jejíž výstup na výsluní se zasloužil snad více než kdokoli jiný? Byla stručná a perfektně shrnovala to, jak Dalí vnímal umění, ale i sám sebe: „Surrealismus jsem já.“

Jak jste sami asi zjistili, je těžké nějak celistvě Dalího shrnout. Byl to geniální umělec, výstřední dandy, skandalumilovný provokatér, samolibý ješita či muž, který dokázal ovládnout říši snů jako nikdo jiný před ním a ani po něm? Všechny tyto přívlastky jsou nejspíše více či méně pravdivé, žádný však dostatečně nevystihuje osobnost, již Dalí byl. Ta se dá totiž popsat jen dvěma slovy, které za sebou skrývají celou váhu Dalího génia: Salvador Dalí byl **Salvador Dalí**.

MÍRA JE BOREC ANEB O KVANTOVÉM MYSTICISMU

Julie Šišková

Petr. František a Květa. Stáňa. Miroslav.

Pavučinky strastí, každý má tu svou. Americké sny, mystická transformace, úspěšné investice, spatřit polární záři. Zjistit konečně, zač je toho všeho loket... Přeprogramovat si nervový systém.

Už je tomu nějaký čas, co Petrovi přišlo potvrzení o nepřijetí na architekturu. Důvod nebyl uveden, tušil však, že zde bude souvislost s jeho věčným bojem se symetrií. Měl pocit, že není schopen pojmut realitu rovně a chyba bude asi někde v mozku. Doufal, že tři roky intenzivní přípravy pomůžou tento nedostatek zamaskovat. Očividně se tak nestalo. Nikomu z rodiny se stejně jeho plány nikterak nezamlouvaly. V privilegovaném čmáráni si s pravítkem budoucnost svého syna nespatořovali. Se skutečností, že Petr nechce být zubařem ani chirurgem, se rodiče museli smířit již několik let nazpět. Otec tedy začal trvat na tom, že cesta je v podnikání, v pořádném byznysu. Petr však vše vsadil na jednu kartu, která se k němu otočila zády. Celé dny pak trávil zabeďněný ve svém pokojíčku a jiná východiska ani nehledal. Zasekl se na místě. Výčitky o absenci zadních vrátek, o finanční nezpůsobilosti, nesmyslu pro zodpovědnost a naivitu, se stupňovaly každým dnem.

František a Květa spolu žijí padesát tři let. Květu to vždy táhlo do dalek, chtěla poznávat svět. Jako malá holčička tvrdila, že je jednoznačně typ do města a nikdo ji tady v Boženíně neudrží. František do budoucna nikdy příliš nehleděl. Podvědomě ale tušil, že v Boženíně zůstane. Nakonec zůstali společně. Každé odpoledne chodili na dlouhé procházky, místní příroda je tak nádherná, že i dychtivost po společenském dění nakonec přece jen zeslábne. Nemluvě o tom, že si dvakrát vyjeli do Jugošky k moři. S přibývajícím věkem se však Květě obraz skutečnosti začal pomalu rozpadat, slova se měnila v šum a spleť okolností v jejích očích jen těžko utvářela celek. František pozoroval, jak si Květa každé ráno s prázdným pohledem sedá do křesla a hodiny sleduje polární záři rozprostírající se v televizní obrazovce. Dříve mu často vyprávěla o vysněné cestě na Island, o cestě za ledovou aurorou. Zasekli se na místě. Výčitky, že Květa musí celý život trpět jeho pohodlností, že možná právě on je příčinou jejího odbytostnění, a hlavně, že nemá finance ani odhodlání se vzhopit a splnit své ženě sen, se stupňovaly každým dnem.

Včera měla Stáňa narozeniny, bylo jí třicet pět. Ve společnosti dortu od maminky a hudby, o níž věděla, že je špatná, probřečela celý den. „Jak můžeš bejt pořád tak patetická, že ti to není ani trochu trapný,“ říkala si před marným pokusem usnout. Stáňa cítila, že jí něco uniká, že tahle atrapa na bytí přece nemůže být oním zázrakem popisovaným trenérkou jógy na You Tube. Za pokladnou ji to netěšilo, snad nejvíce nesnášela zákazníky, kteří dávali najevo, že by se na ně měla více usmívat. Neustálý kontakt s penězi, které jí samotné chyběly, také nebyl nic příjemného. Od doby, co Stáňu vyhodili z cestovky, na tom byla finančně dosti mizerně. Řekla jednomu pánovi, který ji chtěl vzít s sebou na Bahamy a tam mít svatbu, jestli není náhodou úplně blbej. On si postěžoval u vedení. Jak přesně celou situaci vylíčil, se Stáňa už nedozvěděla, bylo jí řečeno jen: „Takový obrovsky neprofesionální přístup nelze tolerovat, připravila jste nás o vzácného zákazníka!“ Vždy si přála krásný byt v centru města. Takový, kde budou vysoké stropy, bílé stěny a starodávná okna. V garsonce dny ubíhaly jako uvnitř špinavé zklamavky. Zasekla se na místě. Výčitky, že si tu zábavnější část života vlastně vůbec neužila, že se ještě na závazky necítí, a hlavně, že by měla své existenciální i existenční krize začít řešit, se stupňovaly každým dnem.

Míra vystudoval marketing, řídil se heslem, že podnikat se musí, když kolem teče krev. Rád sám sebe poslouchal, sebe prezentace patřila mezi jeho oblíbené činnosti. Už jako malý zjistil, že umí ostatní snadno přesvědčit o své pravdě. Osoby vnímal jako prostředky. Předstírat zájem, vydržet na chvíli poslouchat nějakého dědulu o problémech s manželkou, se mu nejednou vyplatilo, a to doslova. Utvořil si kolem sebe kroužek lidí, svých donátorů, kteří bezmezně věřili všemu, co Míru zrovna napadlo. Poté, co si přečetl Jamese Redfielda a Deepaka Chopru, propadl ideji, že zná recept na šťastný a úspěšný život. O toto poselství cítil potřebu podělit se nejlépe s celým vesmírem. Míra však není žádný naivní otravný dobromil, proto začal své vize šířit do světa pod záštitou, že žádná činnost by neměla býtí prodělečná. Přihlášky do kurzu, jak si přeprogramovat nervový systém na úspěch, se násobily každým dnem...

„Zasekli jste se na místě? Máte pocit zacyklení v neúspěchu? Že veškerá vaše snaha přichází nazmar a život pozbývá smyslu? Nedaří se vám po stránce finanční, zdraví chátrá a vztahy přinášejí jen samá trápení? Chybu pravděpodobně hledáte v osudu či jiné ‚vyšší‘ síle, odpověď je však mnohem racionálnějšího charakteru, vážení přátelé! Dovolte mi představit Vám revoluční způsob, jak si vyřešit veškeré životní strasti. Spojení moderní neurovědy, kvantové fyziky a spirituality pomůže probudit Vaše astrální štěstí. Tyto tři elementy jsou hybatelem našeho světa a počínání. Signály, které vysíláme, jsou podmíněny fungováním našeho mozku a srdce, jsou-li vaše vibrace pozitivní, vesmíru vyšlete znamení, že jste připraveni na úspěch, který si takto do života snadno přitáhnete! To však nepůjde, pokud je váš mozek zablokovaný. A věřte, 93 procent naší populace má svůj nervový systém nastaveno nefunkčně. Ale kdo jsem já, abych vám dával odpovědi? Asi si říkáte: „Tak kdo je vlastně ten Miroslav Míra Přibil?! Guru? Šaman? Neurovědec nebo kvantový fyzik?“ Kdo jsem já, však není vůbec důležité, důležité jsou mé vize a úspěchy mého seberozvojového programu, kterého se zúčastnilo již přes dvacet tisíc lidí. Ale pokud by Vám otázka mé osoby přeci jen vrtala hlavou, kromě toho, že jsem úspěšným literárním autorem, cítím se být převážně zprostředkovatelem transcendence. Hlavně jsem však člověk jako každý jiný, není tomu dlouho, co jsem také bránil svému rozvoji a štěstí. Mám tedy pochopení a také velký dar zjednodušovat složité souvislosti ostatním, to považuji za své životní poslání. Tak se nebojte a upgradněte si mozkové synapse v rámci tréninkových lekcí dle nejnovějších metodik moderní neurovědy. A třeba se právě z Vás stane prestižní investor s pasivním příjmem!“

Petr, František, Stáňa... všichni se tímto způsobem s Mírou seznámili. Na internetu, v televizi. Upoutal pozornost. Ukázat rodičům, že dokážu vydělat. Dostat se na Island. Dát si život dohromady. Míra pomůže...

A TY MÁŠ NA VÝBĚR?

Oksana Dorosh

Před pár týdny jsem se začala hlouběji zajímat o problematiku drog – o vznik drogové závislosti, jejich užívání a následné léčení. Na toto téma existuje mnoho literatury, přednášek a životních příběhů. Mně byl nejbližší spisovatel a lékař Gabor Maté, takže jestli budete souznit s názory, které tu dnes předestřu, víte, odkud jsem čerpala.

Jako studentka sociálního oboru docházím do různých center, která pomáhají lidem v těžkých životních situacích a letos jsem svůj školní rok zahájila stáží ve zdejším K centru, jež pracuje s drogově závislými klienty a bezdomovci. Vyslechla jsem spoustu zajímavých, ale také spoustu děsivých a neuvěřitelných příběhů. A vždy jsem došla k závěru, že odsoudit někoho je velmi jednoduché. Ale co v našich životech je opravdu černobílé?

Velmi mě zaujal výklad pana Matého, který tvrdí, že spousta drogově závislých lidí vlastně na výběr nemá. Říká, že většina má za sebou špatnou minulost, která jim to nedovolí. Většinou se jedná o problémy z dětství a to, jak jistě víte, je jedno z nejzásadnějších období pro vývoj našeho mozku. Dítě v běžné rodině má prostor pro růst a rodiče pracují na jeho vývoji, ale zanedbanému dítěti se nikdo nevěnuje, tudíž nemá tak silné vedení a tolik prostoru pro rozvoj. A tady přichází ta chyba. Nenaučí se vybírat si z možností, jež existují, musí volit jednu přímou a zřejmou cestu pro něj co nejvíce bezpečnou. A tohle se přenáší až do dospělosti. Tento člověk pak nemá natolik vyvinuté některé mozkové pochody a nevidí spektrum možností, které možná vidíme my, a tak volí pro něj zdánlivě nejjednodušší řešení, kterým jsou často drogy. Ty jsou nejkratší cestou k tomu, aby se člověk cítil aspoň na chvíli dobře. Aby zalepil tu prázdnotu, která ho sužuje.

Budu citovat jednu uživatelku, která řekla, že když si poprvé vzala pervitin, bylo to, jako by dostala velké, příjemné a dobrosrdečné objetí, které nikdy nezažila. Tuto ženu zneužíval její otec, když jí byly 2 roky. A samozřejmě i u tohoto případu můžete namítnout, že drogy nejsou jediná možnost, jak docílit uspokojení, ale musíte vzít v potaz, že ji nikdo nikdy nenaučil, jak správně zvládat těžké životní situace. Nikdo jí nikdy nevyšvětlil, že to, co se stalo, není její chyba a teď, když je dospělá, mohl se o to někdo pokusit, ale pro drogově závislé lidi už je společnost něco jako nepřítel, který ji neustále soudí a nedokáže pochopit její bolest.

Ano, přesně tak. Vše je to o bolesti, kterou si s sebou neseme. Moje dobrá kamarádka vždy říká: „Neměli bychom se ptát, proč je na světě tolik drogově závislých lidí, měli bychom se ptát, proč je na světě tolik bolesti.“ A prosím, nechápejte mě špatně. Nesnažím se zde obhajovat drogy a jejich užívání a ani neříkám, že jsou prospěšné, a nebo dobré. Jen je mi občas těžko u srdce, když slyším, jaké názory zastává společnost.

Dalším pilířem, který hraje v tomto tématu roli, je tzv. implicitní paměť. Je to druh paměti, který ukrývá vzpomínky zakořeněné spolu s emocemi. Tyto vzpomínky nejsme schopni vyvolat vlastní vůlí tak lehce, ale řídí nás po celý život. Zde pan Maté uvádí vlastní příběh. Narodil se jako Žid rok před koncem 2. sv. války. Jistě víte, že toto období bylo těžké pro všechny, a především pro Židy. Jako dítě vnímal, že je odmítán a že lidmi, jako je on, společnost pohrdá. Už v tak nízkém věku si tyto emoce uvědomoval. Tyto vzpomínky se mu poté uložily do implicitní paměti a v dospělosti probouzely jisté chování, které nedokážeme na první pohled reflektovat. Uvádí příklad, kdy se svojí ženou leží večer v posteli a snaží se s ní pomilovat. Ona ho však odmítne, protože jí není dobře. A zde se probudí nepříjemný pocit odmítnutí, který je uložený v implicitní paměti a může způsobit, že pak jednáme více přehnaně, než si situace žádá. Tato paměť tedy ovládá naše chování i v pozdějším věku. A ruku na srdce, kdo nezažil alespoň jednu situaci, v níž jednal přehnaně a vlastně ani nedokáže vysvětlit, proč. Toto může být jeden z důvodů.

To, co se zde snažím vysvětlit a změnit, je pohled na svobodnou vůli, jež v jistých směrech a případech není tak stoprocentně svobodná. Snažím se říct, že není tak přesné tvrdit, že má každý na výběr, a že jestli si vybere drogy, je to jeho volba, se kterou se musí poprat. Tohle všechno je individuální a vlastně i obecné. My lidé musíme pochopit, jaké pochody předcházejí užívání drog, a hlavně se musíme naučit neodmítat tyto jedince, kteří jsou často společností považováni za slabé. My všichni někdy zažíváme těžké chvíle a také máme své drogy: káva, cigarety, alkohol, sociální sítě... My všichni vyplňujeme určitou prázdnotu nějakou drogou a to, že se nejedná o pervitin nebo alkohol, ještě neznamená, že jsme o tolik jiní a máme právo někoho soudit. Zkusme být více nápomocní, protože drogově závislí lidé potřebují společnost, jež je neodsuzuje, chápe jejich pohnutky či bolest a je tu pro ně, aby jim mohla pomoci.

MORITURI TE SALUTANT ANEB JDOUCÍ NA SMRT TĚ ZDRAVÍ

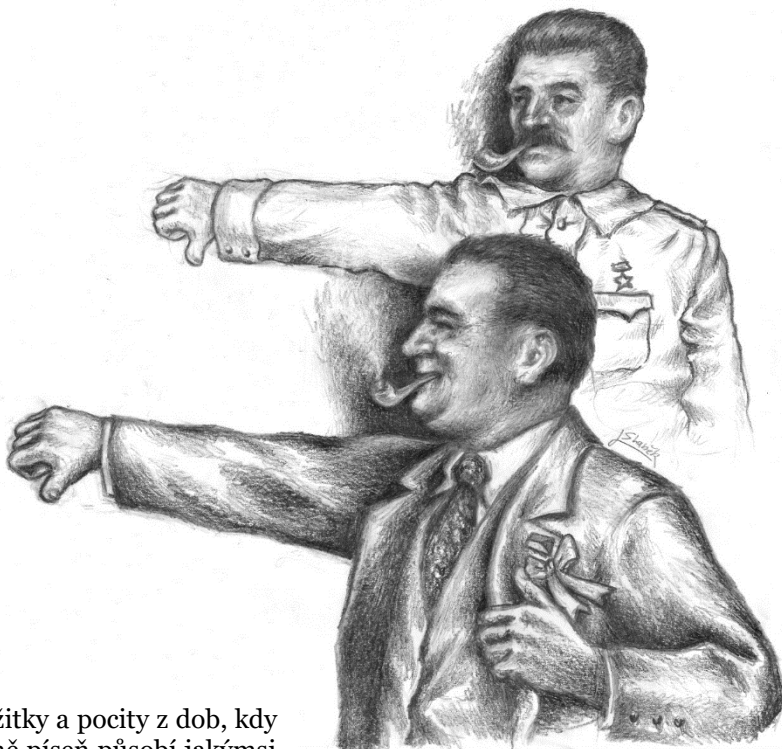
Lukáš Čapek

Vzhledem k tomu, že by letos 12. dubna oslavil narozeniny můj nejoblíbenější písničkář Karel Kryl (který se čistou náhodou narodil ve stejný den jako já a vojenskou službu vykonával nedaleko mého bydliště), rozhodl jsem se o něm napsat článek. Jelikož ale na našem webu článek zabývající se Krylovým životem již napsal Martin Klecán, pojal jsem ten svůj trochu jinou formou.

Všichni moc dobře víme, že Kryl skládal své písně sám a ukládal do nich jak své pocity, tak skryté významy. Já se tedy pokusím odhalit, co nám říká text mé oblíbené písně Morituri te salutant. Píseň byla poprvé zveřejněna v roce 1969 na albu Bratříčku, zavírej vrátka jako sedmá skladba v pořadí. Vznikla v roce 1967 v době Karlova pobytu v Jičíně. Touto skladbou zahájil Kryl svůj blok na Přehledu nezávislé československé kultury ve Vratislavi na začátku listopadu. Zahajoval tak i své první koncerty po návratu do Československa.

Slovní spojení Morituri te salutant používali gladiátoři ve starověkém Římě, když při vstupu do arény zdravili Caesara. V překladu z latiny tento obrat znamená „jdoucí na smrt tě zdraví“. Celý text zní: „Ave, Caesar, morituri te salutant.“ Sám Kryl o skladbě řekl, že vyjadřuje pouť, ke které došlo a k níž byl donucen. Píseň samozřejmě (stejně jako ostatní Krylovy skladby) odráží dobu, ve které byla napsána, a ukazuje vzdor proti režimu. Latinskými výrazy chce pozdravit ty, kteří budou vzdorovat a bojovat proti komunistickému režimu (jako gladiátoři). Daniela zmíněná v refrénu je údajně Daniela Včeličková - Kučerová, dcera spisovatele Gézy Včeličky.

„Mosazná včelka od vlkodlaka“ má význam trochu složitější. Vlkodlak by mohl představovat nepřítele a z mosazi se vyráběly pláště střel. Mohlo by to tedy značit střelu od nepřítele. „Snítky rudých gladiol“ by pak mohly znamenat smrt. Usuzuji tak, protože gladiola je malý mečík, snítky by mohly značit zničení tohoto nástroje a jejich rudá barva by mohla symbolizovat krv. „Písek víří křídlo holubí“ podle mě znamená, že zem sužují komunisté. Holub je totiž jednou z ikon komunismu (motiv holuba použil i ve své písni Martina). Nakonec zmíním svůj nejoblíbenější verš: „A pířka touhy z křidel pegasů.“ Pegas, mytické stvoření, by mohl vyjadřovat něco neskutečného a neexistujícího. Tímto spojením chce nespíš Kryl říci, že touží po něčem, co je nemožné.

Myslím si, že Kryl do písně vložil své zážitky a pocity z dob, kdy vykonával vojenskou službu. Celkově na mě píseň působí jakýmsi vojenským dojmem – jako by ji zpíval někdo, kdo jde dlouhý pochod do války, neboť jsou zde dost často používány motivy vojny a války (seržant, rezavý kvér, zasvěcení – oddání se něčemu, v tomto případě vojenské službě).

Toto jsou tedy významy, které jsem buď vyhledal, nebo sám vydedukoval. Věřím, že jich je v písni ukryto jistě mnohem více, ty se mi ale bohužel nepodařilo vypátrat. Karel byl jedním z největších písničkářů naší země a já věřím, že bychom mu udělali radost tím, že si na něj takto vzpomeneme.

VÍ NĚKDO, JAK SE POPRAT SE ŽIVOTEM?

Klára Šebestová

Tápání v širokém spektru možností, které nám, mladým lidem, život pomalu odkrývá, je problémem snad každého z nás. Volbou toho „prvního stupínku“, jak je někdy střední škola vnímána, ale stále není vyhráno. Budíme se s pocitem nejistoty a ve spěchu se snažíme vyřešit tu nejtěžší otázku lidského bytí: „Co vlastně od života chce?“

V tomhle zrychleném světě plném nespočtu možností, ale také číhajících hrozeb a různých nebezpečí, je náš úkol těžší než kdy dřív. Nikdo vám přesně neporadí, co je pro vás to pravé, co vás bude bavit, nebo co naopak ne. Stále jsme ještě svým způsobem děti tápající slepě okolo sebe a objevujeme nové činnosti. Stále ještě rosteme a náš vkus se tříbí, proto není snadné říct, že to, co nás baví dneska, nás bude bavit i za pár let... Snažíme se toho tedy co nejvíce vyzkoušet a s nadějí doufáme, že docílíme výsledku. Že docílíme správného výsledku, který uspokojí nás samotné, ale potěší i členy rodiny, zavdělčí se společnosti a udrží nás finančně nad vodou. Dny běžící nekontrolovatelnou rychlostí nás postrkují blíž a blíž k dospěláckým povinnostem. Přitom my se chceme spolehnout alespoň na jedinou jistotu, která bude naší připomínkou toho, že má cenu každý den vstát a jít s hlavou vzpřímenou dál do víru mlhavé budoucnosti. Zkrátka si chceme udržet nějakou kotvu, díky níž budeme vědět, že všechno má nějaký smysl a že jednoho dne i pro nás pohádka jménem život dobře dopadne.

Tím, co z větší části určí budoucí úděl pro nás gympláky, je ta stará známá vysoká škola. Jenže jak se taková volba dělá, když se vlastně neumíš ani rozhodnout, jaké ponožky si ráno oblečeš? Jako dětem předškolního věku nám to připadalo naprosto jednoduché. Bez zbytečného promýšlení jsme doma tvrdili, že budeme zpěvačkami nebo popeláři. Sami jsme svůj nápad zaškatulkovali pod visačkou skvělý a vesele si hráli na pískovišti. Dnes již nejsme děti bez poskvrny a naše hlavy, překypující poznáním, dovedou vyřešit leckterou situaci. To ovšem neplatí o výběru týkajícího se našeho dalšího studia.

„Tak si dej těch přihlášek víc.“ „Já vždycky chtěla být doktorkou, tak jdi na medicínu ty, ne?“ Časté věty rodinných pomocníků příkládající věci někdy lehkou váhu nejsou zrovna těmi nejlepšími radami. Nezapomeňte, že oni už svoji životní volbu učinili. Teď tohle rozhodnutí závisí jen a jen na vás. Stojíme před branami světa a vybíráme si, jakým směrem bychom se asi chtěli ubírat. Moc moudří z toho všeho ještě nejsme, zato naplnění obavami z života řízeného jen naším rozhodnutím. Vydání se špatnou cestou může znamenat nespokojené žití, nebo naopak ten risk, co učiníme, nám může odhalit cestičku dlážděnou zlatem. Tak se prostě vrháme hlavou vpřed a čekáme, co nám život připraví.

Volba školy není jediným výběrem budoucnosti, ve kterém tápeme. Potýkáme se i s vnitřním rozbrojem v nastavení životních priorit. Tím myslím, zda je pro nás důležitější rodina, nebo kariéra. A nejen tyhle pohádkové protiklady jako štěstí nad penězi, ale také vybrání vhodného místa pro žití, zda upřednostnit zábavu, nebo práci, jestli si pořídíme kočku, nebo psa... Volíme si, kterými lidmi se necháme inspirovat na klikaté cestě poznání. Volíme si, kým se staneme, až se naprosto vymaníme z vřelého objetí milujících rodičů. Hledáme smysl v náhlých zvratech dějících se okolo a doufáme, že už nás čeká jen to krásné. Nebojte, nejste jediní, každý bloudí, ale nakonec to nějak zvládneme, jsme přece děti budoucnosti. A ty proudy života nás někam prostě zavedou. Dělej, jak myslíš, osude...

TIBETSKO-ČÍNSKÝ KONFLIKT: VLAJKA PRO TIBET A NEUSTÁLÝ BOJ ZA SVOBODU

K. & K. Krejčovy

Dne 10. března si každoročně připomínáme výročí Tibetského národního povstání, během kterého zemřelo na desetitisíce Tibeťanů a které se vrylo hluboko do mysli místních obyvatel i celého světa. Byl to den, kdy se okupovaný Tibet postavil svému nepříteli, rozhodl se bránit sebe, svého vůdce i vlastní kulturu, ale bohužel byl poražen.

Pokud však chceme pochopit celou podstatu této události, musíme se vrátit ještě o něco dále, na samotný začátek sporu mezi Tibetem a Čínou.

Vše započalo roku 1949, kdy čínská vláda oznámila, že Tibet je součástí Číny, neboť je jeho právoplatným vlastníkem a on je a byl na ní vždy závislý. Toto oznámení bylo impulsem k pochodu za účelem údajného osvobození území od cizích imperialistů a zabezpečení ochrany západní čínské hranice. Na to však Tibet okamžitě reagoval prohlášením, že nikdy nebyl součástí Číny, že se nenachází pod nadvládou cizí mocnosti, že není na Číně závislý a že rozhodně nepřijme podmínky připojení k Číně. Celá tato situace nakonec vyústila v útok, kdy čínská vojska na rozkaz svého tehdejšího vůdce Mao Ce-tunga překročila tibetské hranice za účelem získání zpět území, které jim údajně patří. Tibeťané se svými primitivními zbraněmi neměli šanci invazi odrazit. Tibet byl nakonec donucen podepsat Sedmnáctibodovou dohodu o mírovém „osvobození“ Tibetu. Tato dohoda však vlastně právně nebyla platná, neboť k jejímu podepsání došlo pod nátlakem. Na to ale nebyl brán ohled a Čína okamžitě začala s obsazováním Tibetu, jeho ekonomickým využíváním, podmaněním a úpravou podle čínského vzoru.

Postupně začali být Tibeťané čím dál více utlačováni, což vyvolalo odpor. Avšak na ten bylo Čínou reagováno ještě větší silou, násilím a brutalitou. Důležitým momentem se stalo pozvání tibetského dalajlamy čínskou vládou na divadelní představení v Juthongu (čínská vojenská základna), ale pouze bez jeho tělesné stráže a doprovodu. Mezi lidmi se začala šířit zpráva o tom, že se jedná o pokus o unesení či zavraždění jejich vůdce, a proto 10. března 1959, v den, kdy se měl dalajlama dostavit na čínské velitelství, vytvořili barikádu kolem jeho sídla. Protesty nabíraly na síle a změnily se v povstání proti čínské nadvládě po celém Tibetu. Čína zareagovala odstřelováním některých oblastí blízko Lhasy, což představovalo nebezpečí pro dalajlamu, který nakonec na žádost svého lidu odešel do indického exilu, do kterého byli později přijímáni i další tibetští uprchlíci a ve kterém zůstává dodnes. Mezitím vše vrcholilo brutálním potlačením povstání čínskou armádou, jež mělo za následek skoro 90 tisíc lidských obětí.

Po těchto dnech se Čína ještě s větším nasazením snažila upevnit svou nadvládu nad územím. Více než milion Tibeťanů zemřelo ve věznicích, v pracovních táborech či v důsledku hladomoru, který Tibet postihl. Bylo to těžké období a bohužel podobná situace přetrvává dodnes. Tibeťané jsou diskriminováni. Jsou porušována jejich základní občanská i lidská práva. Je potlačována svoboda slova, politické a náboženské vyznání, národní a kulturní identita. Dochází k cenzuře sdělovacích prostředků a internetu. Je zakázáno používat tibetské národní symboly a je omezena tibetská kultura i jazyk. Tibeťanům jsou odírána práva na vzdělání a zdravotní péči, což má za následek více než 50% negramotnost občanů starších 15 let. Tibetské vesnice jsou neustále kontrolovány a sledovány. Obyvatelé jsou zatýkáni (v poslední době především umělci) a souzeni bez práva na obhájce a řádného soudního procesu. Političtí vězni jsou mučeni a trestáni jsou i jejich rodinní příslušníci. V průběhu let bylo zničeno mnoho kulturních a náboženských památek, především klášterů. Enormně se snížil počet mnichů, jejichž počet je v klášteře nyní omezen, dochází k častým kontrolám a skoro před každým klášteřem stojí minimálně jedna policejní stanice. Navíc jsou Tibeťané diskriminováni i rasově, a to z důvodu cílené migrace čínského obyvatelstva na území Tibetu. Roku 2006 bylo dokonce přemístěno přes 2 miliony Tibeťanů, aby se uvolnilo místo pro výstavbu domů pro čínské přistěhovalce. Každý nenásilný protest je okamžitě potlačen. Zároveň je celá země modernizována, aby byla produktivnější pro čínskou ekonomiku, což způsobuje další kulturní ztráty. Abychom to shrnuly, Čína se jednoduše snaží o jejich celkovou převýchovu a o co nejvyšší zisk a kontrolu nad územím.

V Indii mezitím vznikla prozatímní tibetská vláda, které v roce 2011 dalajlama předal veškeré své politické funkce v čele exilové vlády a která se neustále snaží získat Tibet zpět a upozornit zbytek světa na tamější situaci. Bohužel je však těžké přimět ostatní státy k přímému zásahu, neboť konfrontace s Čínou by mohla výrazně ovlivnit i je samotné. Mohlo by totiž dojít k narušení vztahu mezi nimi a Čínou, což by bylo pro jejich ekonomiku a obchod velmi obtížné, neboť tato země dnes patří mezi nejsilnější a nejvlivnější ekonomiky světa. Avšak Tibeťané se stále nevzdávají. Místy se objevují menší povstání, či dokonce sebeupálení, kterými se lidé snaží vyjádřit protest proti čínské politice. Od roku 2009 bylo zaznamenáno přibližně 156 upálení, a to ať už v tibetských oblastech Čínské lidové republiky, či v Indii a Nepálu. Mezi jedny z největších protestů v posledních letech patří například masivní protesty z roku 2008, při nichž zemřelo několik desítek Tibeťanů a tisíce jich bylo zatčeno. Od té doby je Tibet každoročně kvůli obavám z demonstrací spojených s 10. březnem v období od února do května zcela uzavírán. Stručně řečeno, i přes to, že již nemluvíme o vojenském odstřelování Tibetu, neznamena to, že je tento konflikt u konce. Ani jedna ze stran ještě nevízvízila, i když si to Čína myslí. Obyvatelé Tibetu totiž stále věří, že se jim nakonec podaří získat svůj domov zpět.

A právě s tím jim má pomoci i kampaň „Vlajka pro Tibet“, která vznikla v polovině 90. letech v západní Evropě. Jedná se o mezinárodní projekt, jehož cílem je upozornit na porušování lidských práv v Tibetu a vyjádřit solidaritu místním lidem vyvěšením tibetské vlajky. Právě tibetská vlajka je totiž používána v Tibetu při nenásilných protestech a za její vyvěšení hrozí Tibeťanům až několikaleté tresty vězení. Každoročně se této kampani účastní hned několik států, mezi které patří i Česká republika. Ta se do projektu poprvé zapojila roku 1996, kdy tibetská vlajka zavlála v prvních čtyřech městech. Tento počet se však každým rokem mnohonásobně zvyšuje. A to je důležité, neboť i takový malý čin, jako je vyvěšení vlajky, může mít obrovský vliv na další průběh tohoto konfliktu. Samozřejmě, že nikdo z nás nemůže jistě říct, kdy, či zda vůbec bude tento spor vyřešen. Avšak právě v takovýchto případech bychom se měli spojit a bojovat. Přece každý má právo na svobodu.

ALEXEJ NAVALNYJ: NOSITEL ZMĚNY?

Jakub Šimek

20. srpna zkolaboval na palubě letadla z Tomsku do Moskvy ruský novinář a aktivista Alexej Navalnyj. Po nouzovém přistání v Omsku byl převezen na jednotku intenzivní péče, kde byl zachráněn podáním atropinu. Údajně měl být otráven, k čemuž se klonili ošetřující lékaři, ale vyvracel to ředitel nemocnice a politik vládnoucí strany Alexander Murachovskij. Navalnyj byl převezen do Berlína, kde se potvrdila otrava jedem ze skupiny novičok.

Během jeho pětiměsíčního pobytu v nemocnici se mu spolu s novináři server Bellingcat, CNN, Der Spiegel a Insider podařilo dokázat, že za pokusem o jeho otravu stojí FSB, ruská bezpečnostní agentura a nástupce sovětské KGB. Navalnyj dokonce zavolal jednomu z agentů, Konstantinu Borisoviči Kudrjavcevi, a vydával se za jeho nadřízeného, zástupce tajemníka ruské bezpečnostní rady Nikolaje Patruševa. Kudrjavcev mu řekl, že vražda nevyšla kvůli rychlé reakci pilotů a lékařského personálu. Celou akci měl řídit toxikolog Stanislav Makšakov, jedl byl údajně nanesen na vnitřní švy spodního prádla – vyvrátil tedy původní domněnku, že prostředkem k otravě byl čaj konzumovaný na letišti.

Po celý čas strávený v Německu dával Navalnyj najevo, že se plánuje do Ruska vrátit. Podle jeho vlastních slov: „Až se vyléčím a budu v pořádku, vrátím se do Ruska, poletím ekonomickou třídou, sednu do taxi, pojedu domů a ráno půjdu do práce.“ Jeho odvaha bourá plány Kremlu. Přežil a přijíždí zpět. Mohl žít pohodlný život v západní Evropě, ale on se vrací, a vláda neví co s ním a jak na tuto situaci reagovat. Jakkoliv se snažila předstírat, že neexistuje (samotný prezident Putin o něm referoval jen jako „bloggerovi“ a „berlínském pacientovi“), její vyjádření svědčí o opaku. Kvůli virálním videím, kde žáci ve školách sundávají obrazy Putina, bylo rodičům doporučeno, aby své děti nenechávali chodit na demonstrace a místo toho s nimi chodili na procházky, sledovali filmy nebo bruslili.

Život

Alexej Navalnyj, narozený v roce 1976, je vystudovaný právník a finančník. V roce 2000 vstoupil do liberální strany Jablko. Tam působil sedm let, než byl vyloučen – vyčítal straně malý zájem o PR, ona jemu zase nacionalistické postoje.

Po odchodu se stal bloggerem a byl odhodlaný odhalovat korupci. Nakoupil akcie společností Gazprom, Rosněft a Transněft (státní korporace pro těžbu ropy a zemního plynu) a jako akcionář se dožadoval informací o jejich aktivitách. Dosáhl obvinění vlivného manažera Gazpromu a dokázal Transněftu zpronevěru 120 miliard rublů (34 mld. korun) při stavbě ropovodu Východní Sibiř – Tichý oceán.

V roce 2011, kdy označil vládnoucí stranu Jednotné Rusko za „stranu podvodníků a zlodějů“, začal být trestně stíháný. To nezabránilo tomu, aby se o dva roky později ve volbách moskevského starosty umístil na druhém místě. Kvůli podmíněčnému trestu za hospodářské delikty mu bylo znemožněno kandidovat na prezidenta.

Otrava v roce 2020 však není první podobnou událostí. Již dubnu 2017 mu neznámý pachatel chrstl do obličeje barvivo brilantová zeleň, v důsledku čehož je na pravé oko z 80% slepý.

FSB

Zdá se, že používání jedů proti kritikům je oblíbenou zbraní ruského režimu. V listopadu 2006 byl zavražděn bývalý tajný agent Alexandr Litviněnko. V roce 1999 proběhla série výbuchů v obytných domech v Moskvě a Volgodoňsku. Vladimír Putin za viníky označil čečenské rebely a slíbil proti nim provést vojenský zákrok. To zvedlo vlnu popularity, která mu vynesla prezidentské křeslo v roce 2000. Litviněnko zveřejnil ve své knize *FSB vyhazuje Rusko do povětří*, že atentáty byly prací kontrarozvědky jako záminky k obnově čečenské války. Litviněnko se setkal s agenty FSB v londýnském Millenium Hotelu, kde byl otráven poloniem.

Dalším otráveným byl v roce 2018 dvojitý agent Sergej Skripal, také žijící v Británii. Stejně jako na Navalného i na něj byl použitý novičok, skupina jedovatých látek vyvinutých v Sovětském svazu. Skripal naštěstí přežil a z Velké Británie byli vyhoštěni všichni ruští diplomaté.

Zatčení

Při návratu z Berlína mělo Navalného letadlo v plánu přistát na moskevském letišti Vnukovo, bylo ovšem přeměrováno na Šeremetěvo. I když změna byla oficiálně odůvodněna jako technické problémy, na prvním jmenovaném letišti se shromáždil dav Navalného podporovatelů, takže bylo jasné, že se státní složky chtějí vyhnout konfrontaci (cesta mezi letišti trvá hodinu). Při kontrole pasu pohraniční kontrolou přišli muži v tmavých uniformách a Navalného odvedli. Požadoval přítomnost svojí právničky, toto právo mu ale bylo odepřeno.

Ruská prokuratura zdůvodnila zatčení nepřítomností na kontrolách kvůli probíhajícímu podmíněnému trestu. Na ty se nemohl dostavit, protože se tou dobou stále zotavoval v Německu. Původně měl soud proběhnout 29. ledna, nakonec ale začal až 30. přímo na policejní stanici. Soud ho poslal na 30 dní do vazby. Mimo něj bylo zatčeno dalších 58 lidí, někteří jeho spolupracovníci, demonstranti a několik dní poté i jeho manželka Julija.

Demonstrace

Proti trestu a stíhání protestovaly ve 110 městech Ruské federace stovky tisíc lidí. Tři a půl tisíce z nich bylo zatčeno, což je i na ruský autoritářský režim vysoké číslo. Davy neodradily ani sibiřské mrazy, v Jakutsku bylo -52°C . Evropští ministři zahraničí odsoudili brutální násilí a vyzvali k vysvětlení použití chemické zbraně na ruské půdě. Ruští vládní politici se ale nevyjadřují.

Budoucnost

Aktuálně je budoucnost Alexeje Navalného nejistá. Nyní je nejhlasitějším a nejznámějším kritikem Putinova režimu a vyvolal protivládní protesty v celé zemi. Odhalování korupce pokračuje i bez něj, jeho spolupracovníci se zaměřili na sídlo připomínající klasicistní zámek v hodnotě 28 miliard korun na pobřeží Černého moře, který má údajně patřit samotnému Putinovi (ten toto tvrzení dementoval). Navalného politickou kariéru omezí několik trestních stíhání, která mu mohou zablokovat přístup k veřejným funkcím. Jeho straníční kolegové o něm řekli, že si nedovedou představit jeho program, soustředí se jen na svůj boj proti korupci a označili ho za populistu. Zatím to nevypadá, že by o přímém vstupu do politiky uvažoval, v Rusku je ovšem známý a pro mnoho lidí je nositelem změny. Ovšem většina lidí, hlavně starší generace se k němu nechce vyjadřovat, strach z pomsty za jeho podporu hraje velkou roli. Prezident Putin je nesmírně populární a mezi lidmi a hlavně oligarchy se těší silné podpoře, proti tomu ale působí zahraniční tlak a ekonomické sankce. Prozatím zůstává Alexej Navalnyj ve vězení.

Pokračování

Jak bylo zmíněno, po příletu do Moskvy byl zatčen. Byl odveden do vazby, kde strávil měsíc, než mu bylo dovoleno vystoupit před soudem, kvůli údajně chybějícímu negativnímu testu na covid. Odsouzen byl na začátku února k odnětí svobody na 3,5 roku ve vězeňské kolonii Pokrovo mezi Moskvou a Nižnym Novgorodem. Již samotné označení „vězeňská kolonie“ připomíná nechvalně proslulé gulagy sovětské éry. Poslední den března zahájil protestní hladovku kvůli svému zhoršujícímu se zdravotnímu stavu a odmítání kvalitní lékařské péče. Nejprve dostal kašel a teplotu, jeho spoluvězni ale prý trpěli tuberkulózou, postupně ztrácel cit v končetinách a vyhřezli mu dvě ploténky. Jeho advokáti neměli žádnou možnost ho navštívit. Znovu se najedl až po čtrnácti dnech, kdy mu hrozilo akutní selhání ledvin a byl převezen do jiného, civilního zdravotnického zařízení. Mezitím podnikala policie rozsáhlé razie na jeho spolupracovníky a blízké, organizace byly zařazeny na list extremistických skupin po bok ISIS a al-Kaidy.

ZA ZRCADLEM

Klára Divišová

Ve staré části města stálo opuštěné divadlo. Obyčejná budova, která, aniž by vynikala svou velikostí či bohatou výzdobou, přitahovala pozornost všech očí. Když jste vešli dovnitř, ve vzduchu byla cítit tajuplná atmosféra a jako by byl slyšet smích diváků při komediálních vystoupeních a vzlyky při těch smutných. Na stěnách byly nádherné kresby znázorňující mystické bytosti a život a lásku a smrt. Divadlo má podle pověsti magickou moc a lidi, kteří do něj vstoupí, budou šťastni po celý svůj život. To jsou ale všechno jenom povídačky, nikdo neví, jak to tam vypadá, protože do této části města je zakázáno chodit.

Svět byl teď jiný než předtím, kdy lidé cestovali, užívali si života se svými přáteli a byli svobodní. Teď nikdo z nás nemůže mít svou vůli, máme pravidla úplně na všechno - oblékání, vycházkové hodiny, počet dětí. I když žijeme o desítky let později, jako bychom se vrátili v čase. Žádná svoboda tu není a nikdo nás nepříjde zachránit. Děti se spolu moc nebaví, není to úplně zakázané, ale nikdo to nevidí rád. Máme zakázáno vycházet z domu po 8. hodině večerní, já ale někdy tohle nařízení poruším a pozoruji hvězdy na střeše našeho paneláku. Světlo, které na mě z nočního nebe svítí, je hodně staré a mě utěšuje myšlenka, že když vzniklo, všechno bylo v pořádku a nikdo z těch lidí, kteří nám teď ubližují, nežili, a v porovnání s vesmírem nebudou žít dlouho. Doufám, že tohle stejné světlo bude jednou svítit na nový lepší svět. V noci nikdo nechodí ven, proto jsou všechny pouliční lampy vypnuté, a tak jsou vidět i vzdálené hvězdy a galaxie, které spolu vytváří nádherný obraz plný temnoty a světla v úplně rovnováze. Nedávno jsem procházela chudinskou čtvrtí a zaslechla jsem zas ten podivný příběh o opuštěném divadle. Musela jsem se zastavit a pozorovat okouzlený výraz babičky, která ho vyprávěla. Kolem ní byl už vytvořený hlouček lidí zaposlouchaných do jejích slov. Všimla si mě a pokynula mi rukou, ať jdu blíž. Její oči zářily, když mluvila o záhadném zrcadlu, které údajně stojí uprostřed jeviště. Vztyčila prst a chystala se říct další část příběhu, když v tom si někdo všiml hlídky blížící se k nám. Všichni okamžitě sklopili hlavu a vydali se svou cestou, já chvíli váhala, ale když jsem si vzpomněla na trest za nepovolené shlukování, raději jsem pokračovala pryč jako ostatní. Když jsem se ohlédla, abych se ujistila, že je ta babička v pořádku, nebyla tam.

Tu noc, když jsem opět pozorovala hvězdy, měla jsem strašnou chuť udělat něco špatného. Vlastně něco, na co bych měla mít právo jako člověk s vlastní hlavou a rozumem. Potichu jsem slezla po požárním schodišti ze střechy. Moje nohy mě automaticky nesly směrem ke staré části, nebyla od nás ani tak daleko, pěšky asi deset minut. Když jsem byla v polovině cesty, začalo pršet, nejdříve jen kapalo, ale do několika minut se nehorázně rozpršelo. Provyzy vody padaly ze zatažené noční oblohy, a když se objevil první blesk, dostala jsem trochu strach. Hrom následoval skoro okamžitě a v tmavých liduprázdných ulicích působila bouřka dost strašidelně. Klepala jsem se zimou a rozhodla se svůj špatný pokus o rebelii ukončit a jít zpět domů, najednou se však přede mnou objevila nenápadná budova divadla. Neodolala jsem, otevřela jsem kovové dveře a vešla dovnitř. Byla tu stejná zima, ale aspoň na mě už nepršelo. Stála jsem v chodbě, jejíž konec jsem ve tmě neviděla. Na podlaze byl modrý koberec a po stranách na zdech byly malé lampičky. Cítila jsem neznámý pocit, šimrání po celém těle, od paty až po konečky prstů. Šla jsem chodbou dál a narazila na temnou díru, kde asi bývaly dveře do hlavního sálu. Jakmile jsem překročila práh, celý sál se před mýma očima rozsvítil. Lustr nad hledištěm se rozzářil a prosvítil celý prostor. Strop byl celý tmavě modrý a ozdobený malými hvězdami, lustr visel v místě, kde bývá měsíc. Malby na stěnách byly přesně takové, jaké jsem si je představovala podle vyprávění. Můj pohled ihned upoutalo velké zrcadlo stojící uprostřed dřevěného jeviště. Jeho rám vyzařoval světlemodré světlo, ale samotné zrcadlo nic neodráželo. Spíš jako by skrz něj bylo vidět něco jiného, nějaké jiné místo. Šla jsem blíž k němu, po postranních schůdkách jsem se dostala na jeviště a za praskání jevištní podlahy jsem došla až před zrcadlo. Neviděla jsem se v něm, žádný odraz, působilo spíš jako okno. Zavřela jsem oči a představila si místo, na které se toužím podívat celý svůj život. Vzduch začal být vlhký a byl cítit solí, kolem hlavy mi proudil studený vánek. K uším mi doléhalo nadšené šumění a šplouchání. Srdce mi začalo bušit, a když jsem otevřela oči, byla jsem v úžasu. Zrcadlo ukazovalo modré moře, tak modré, že se málem spojovalo s oblohou. Rám začal vydávat silnější světlo, až bylo tak silné, že jsem musela znovu zavřít oči, aby mě neoslepilo. Instinktivně jsem se rozběhla dopředu směrem k zrcadlu, ucítila jsem napětí po celém těle a pak všechno zmizelo, byla úplná tma.

Ucítila jsem písek, jak se mi do něj zahrabávají chodidla a malá zrnka se mi dostávají mezi prsty. Vítr mi svou silou cuchal vlasy a vůně, která byla dříve jen vzdálená, mě teď úplně obklopovala.

TEMNÝ VĚK

Lukáš Čapek

Tato doba je těžká pro všechny, obzvlášť pro básníky. Pivo si mohou pro inspiraci dopřát jen doma, za kulturou se jen tak nedostanou a s recitačními seancemi to teď taky nevypadá zrovna růžově. Tak jim nezbyvá nic jiného, než psát a skládat žalozpěvy o těchto krutých časech. Jeden z bratří Čapků, našich bardů a obrozenců, se uvolil a napsal speciálně pro toto vydání báseň realisticky a až s mrazivou přesností reflektující tento temný věk.

Čísla stále stoupají,
politici ve spěchu
všechno, co jde, zavírají
a tropí jenom neplechu.

Korona se šíří,
trasování kleklo,
už i do vsí míří,
tohle bude peklo.

Kaufland zůžil otvíračku,
důchodci se tlačí vpřed.
Máslo, chleba jdou na dračku,
vyprodáno bude hned.

Jen na letní měsíce,
kdyby neotevřeli hranice,
skončit to takhle nemuselo,
nebýt populismu v politice.

Ochmelkové pomálu velice
doma v teple srkají
studené pivo z lednice,
neboť knajpy zavřeno mají.

Blízká se na lepší časy,
někdy ke konci prosince,
až popáté ministr vymění se,
budou tady Vánoce.

LUKÁŠ ČERNÝ: „SVOBODA JE PŘEDEVŠÍM ZODPOVĚDNOST.“

Barbora Kůtová & Julie Šišková

Lukáš Černý je předsedou spolku Díky, že můžem, který každoročně pořádá Korzo národní. Skupinu tvoří dvě desítky studentů a mladých lidí a s pomocí dalších dobrovolníků již od roku 2014 organizují spoustu performancí, přednášek a upomínkových akcí v den výročí 17. listopadu. Letos se oslavy musely přizpůsobit nepříznivé epidemiologické situaci, a tak probíhaly jinak, než tomu bylo doposud. V tomto rozhovoru se dozvíte, jak to celé začalo, co je pro organizátory důležité a jak letos probíhaly koronavirem značně zkomplikované přípravy.

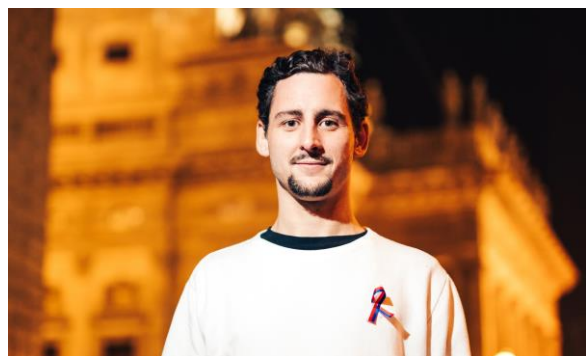
Co se Vám vybaví jako první, když se řekne sametová revoluce?

Svoboda.

Jaké byly prvotní impulsy pro zorganizování oslav 17. listopadu?

Všechno začalo vlastně náhodou, v roce 2014 jsme byli osloveni organizátory 20. výročí sametové revoluce, jestli bychom nechtěli uspořádat 25. výročí, nám tehdy bylo kolem 20 let, pořádali jsme Budějovický majáles a přišlo nám to jako skvělý nápad a příležitost, takže jsme tenkrát řekli osudové ano, aniž bychom si uvědomovali, co všechno příprava oslav sametové revoluce obnáší. Byli jsme tak trochu naivní, ale právě ta určitá naivita přináší do naší organizace ten správný přístup k věci a to, že všechno je možné. Vždyť i vlastně samotní studenti během sametové revoluce byli naivní.

Na střední škole Lukáš Černý spoluorganizoval Budějovický majáles a dnes pracuje pro Red Bull, pod jehož záštitou měl na starost např. mistrovství světa v hodů vlaštokou, kterého se zúčastnilo 46 tis. lidí ze 60 zemí.

Já jsem se v roce 2014 na přípravě samotných oslav aktivně nepodílel, jen na ideových základech, jelikož jsem na to neměl čas, poté jsem na necelé 2 roky odjel pracovat do zahraničí na centrálu společnosti Red Bull a po svém návratu jsem se do organizace v roce 2017 vrátil.

Moji kolegové si hned po oslavách v roce 2014 uvědomili, že pokud chceme opravdu změnit vnímání sametové revoluce, musíme z oslav udělat každoroční tradici tak, abychom dokázali naše myšlenky komunikovat kontinuálně a konzistentně.

V roce 2015 jsme tvrdě narazili na realitu, v níž nebyly podobné oslavy při nekulatých výročích důležité ani pro samotné instituce, neměli jsme dostatek peněz, a proto se nám ani nepodařilo Národní třídu uzavřít pro dopravu.

Z toho důvodu se tenkrát oslava udála jen na piazzetě Národního divadla, i proto za námi ve stejný rok přišel Pavel Bouška, náš první donor, s tím, že nám pomůže zajistit financování tak, abychom mohli výročí sametové revoluce slavit každý rok.

V roce 2016 oslava proběhla už v takové podobě, jakou znáte z několika posledních let, celá ulice byla uzavřena, pulzovala pozitivní atmosférou, a tak nabízela prostor k důstojné oslavě 17. listopadu. V tomto roce podle mě vznikl dobrý základ pro udržení tradice oslav a začalo se nám dařit přesvědčovat instituce, nadace i soukromé donory, že nastolení takové tradice je důležité pro vyrovnání se celé společnosti s událostmi před 17. listopadem.

Od té doby se nám daří každoročně posouvat celou organizaci dále, nabírat nové mladé členy týmu, rozšiřovat samotné oslavy o nové prvky, postupně vše profesionalizovat a nastolovat tak agendu 17. listopadu tak, aby nebyl vnímán jako den, kdy vyjadřujeme nesouhlas se současnou politickou situací, chodíme demonstrovat, ale spíše jako den vnitřní reflexe každého z nás a uvědomění si důležitosti svobody v současném světě a že ji máme právě díky sametové revoluci.

V čem si myslíte, že by mohly tyto oslavy spojit generace?

Dlouhodobě v naší organizaci dáváme prostor mladým lidem, aby svým pohledem ovlivňovali, jak česká společnost vnímá 17. listopad. Je pro nás důležité, aby oslavy zůstaly aktuální a atraktivní právě pro mladou generaci a zároveň důstojným způsobem připomínaly listopadové události generaci starší. To vyžaduje inovativní a kreativní přístup tak, aby oslavy byly relevantní pro všechny. Věřím, že právě pro starší generaci je důležité, že i pro nás mladé je tento den důležitý a nezapomínáme na něj a jsme za něj vděční. Zároveň veškerý program připravujeme tak, aby si ho mohly užít celé rodiny.

Kdy jste začali s přípravami letošního ročníku a kdy jste dospěli k závěru, že to naživo uspořádat nepůjde?

Během přípravy „normálních“ ročníků na začátku roku vymyslíme základní koncept oslav a jejich sdělení a poté postupně připravujeme konkrétní body programu. Letos jsme museli vymýšlet tři varianty, jak lidem připomenout sametovou revoluci a jak do nich propsat naše poselství. Ale myslím, že právě pevné ukotvení oslav a našich myšlenek nám pomohlo relativně pružně reagovat na situaci a vymyslet takovou formu oslav, která bude důstojná i bezpečná.

V květnu jsme proto začali připravovat tyto varianty oslav tak, abychom byli připraveni na různé scénáře vývoje epidemie. Když se situace v červnu začala zdánlivě uklidňovat, vypadalo to, že by i oslavy mohly proběhnout v normálním režimu, proto se na této variantě pracovalo nejintenzivněji. V srpnu jsme se začali scházet se zástupci KHS a odboru bezpečnosti na magistrátu a všechny varianty s nimi pravidelně konzultovali. Když se situace na konci srpna začala zhoršovat, začali jsme více pozornosti celého týmu směřovat na varianty omezené koronavirem. Nejprve to vypadalo, že budeme schopni připravit oslavy bez programu, u kterého se lidé zastavují a vzniká tak vyšší riziko přenosu nemoci, to se ovšem v půlce října změnilo a nám začalo být zřejmé, že budeme muset oslavy připravit bez jakéhokoliv programu na ulici a budeme muset přenést atmosféru oslav přímo k lidem domů, což doufáme, že se nám podaří.

Co je pro Vás klíčové při sestavování programu a co tam podle Vás nesmí chybět?

Celá akce je připravována s důrazem na demokratické hodnoty, lidská práva a jasné prozápadní a proevropské směřování naší země. Mezi hlavní cíle patří přeměna ulice a důstojný prostor pro oslavu tohoto významného státního svátku skrze kulturní událost. Náš bohatý a rozmanitý kulturní program (hudba, divadlo, literatura) dotváří atmosféru oslavy státního svátku a příchozím dává možnost užít si oslavy v plné míře. Důraz klademe na přímé zapojení návštěvníků do programu na ulici, aby si z oslav odnesli silný a osobní zážitek. Dochází tak k umocnění emocí spojených s tímto dnem a k promítnutí námi komunikovaných hodnot a myšlenek do zážitků, které si návštěvníci z akce odnášejí.

Abychom byli schopni komplexně, jednoduše a konzistentně naplňovat naši misi, definovali jsme si několik okruhů a principů, které dodržujeme při přípravách veškerých našich aktivit. Cílem těchto okruhů je zobrazení nejrozličnějších podob svobody i nesvobody ve vztahu k událostem 17. listopadu a jeho současnému odkazu:

- 1) Kulturní program
- 2) Důstojný prostor pro oslavu státního svátku
- 3) Přímé zapojení návštěvníků
- 4) Bezpečnost, pohodlí návštěvníků a silná vizuální stránka
- 5) Komunikace s návštěvníkem

Jak jste přišli s nápadem rozvážet jídlo za účelem pomoci seniorům?

S nápadem přišla kolegyně -> více zde: <https://www.heroine.cz/spolecnost/3512-jak-17-listopad-vidi-nejmladsi-generace-smysluplnost-charita-a-svoboda-pro-vsechny>

Do oslav se zapojuje i spousta dobrovolníků. Jaká věková kategorie je převážně tvoří a s čím vším pomáhají?

Každý rok nám s přípravami oslav pomáhá přes 100 dobrovolníků, nejčastěji nám pomáhají lidé ve věku 15-30 let, ale najde se i spousta starších, kteří se do realizace oslav zapojí. Pro nás jsou dobrovolníci důležití především proto, že jsou to právě oni, kteří komunikují s návštěvníky ulice a dotváří tak celou atmosféru oslav. Jde nám o to, aby právě lidé, kteří se rozhodnou 17. listopadu dobrovolničit, mohli svůj entuziasmus pro oslavy předávat návštěvníkům. V dřívějších letech nám dobrovolníci pomáhali i s realizací programu, ale od toho upouštíme tak, aby si den mohli užít tou nejpříjemnější prací na ulici, a to pomáháním návštěvníkům.

Sám jste sametovou revolucí nezažil. Vyprávěli Vám rodiče, když jste byl malý, o životě v totalitě?

Moji rodiče byli také velmi mladí, moje máma pomáhala tisknout plakáty hned 19. listopadu, jelikož v té době studovala vysokou školu. S rodiči jsme si o životě před sametovou revolucí povídali, ale když jsem byl malý, tak ne moc často.

Jak podle Vás vzbudit v dětech zájem o historii a současné dění? Dělají to dle Vás školy dostatečně?

To je hrozně složitá otázka, některé školy ano, některé ne. My jsme se v loňském roce rozhodli tomuto tématu věnovat a nabídnout možnost učitelům i žákům si zrealizovat vlastní oslavy svobody na své školy, a tím je i trochu více pochopit a zároveň si vyzkoušet, jaké to je něco zorganizovat pro své spolužáky. Projekt se jmenuje Samet na školách, v rámci kterého si mohou školy objednat workshop/přednášku/výukové materiály od 30 vybraných neziskových organizací.

Myslíte si, že se společnosti daří plnit cíle, které si zadala po pádu komunistického režimu?

Těch cílů jsme si tenkrát jako společnost nastavili strašně moc. V celé společnosti panovalo obrovské nadšení, a jelikož jsme jako společnost neměli s takovou situací moc zkušeností, tak spousta našich cílů bylo nereálných. I proto jsme zažili období deziluze a divokých 90. let, kdy jsme se jako společnost učili se svobodou zacházet. Myslím, že spousta z toho se nám povedlo naplnit, žijeme v demokratickém státě se svobodnými volbami, ale na druhou stranu žijeme ve státě, kde jsou velké sociální rozdíly ve společnosti, státě nerovných příležitostí, kde záleží, komu a kde se narodíte. Žijeme ve státě, kde je ekologie až v pozadí (i když jedny z prvních demonstrací před 17. listopadem byli právě kvůli ekologické situaci naší země). Takže myslím, že něco se nám podařilo naplnit, něco ne, což je způsobeno vývojem v 90. letech a nereálným nastavením očekávání naší společnosti.

Jak můžeme z pohodlí domova letos projekt podpořit?

Podpořit nás může kdokoliv účastí či sledováním toho, co děláme.

Co je pro Vás svoboda?

Svoboda je především zodpovědnost.

average
philosophy fan

average slavoj
žižek enjoyer

Když dostaneš test, na který ses vůbec neučil, a koukáš, jestli nahodou druhá skupina nedostala podobnou otázku

March 1st 2020 vs March 1st 2021

6:06 odp. · 1. 3. 2021

**me trying to learn
chemistry so i won't
get another
4- za snahu**

Top 10 Questions SCIENCE STILL CAN'T ANSWER

1.9M views

12K

1K

Share

Save

Add to

Top10Archive
1M subscribers

SUBSCRIBE

ŽIVOT NA ULICI: INSPIRACE FOTOGRAFIÍ

Fotografka Bára Vránová, text Barbora Kútová

Světla odrážející se v zamlžených výlohách. Kočky procházející se kolem poblikávajících lamp tak tiše, jako kdyby se bály, že je snad někdo v tom šeru spícího města spatří. Vítr se přestal prohánět zakroucenými uličkami asi před hodinou a ohlušující absence šumu bije do uší. Na schodech politých čímsi lepkavým sedí bezdomovec a líně se rozhlíží kolem sebe. Potrhaná deka. Flašky. Spousta flašek. Má se snad začít bát, že přijdou ranní mrazíky?

Slunce. Déšť tahle krajina nespátřila už několik týdnů. Všichni by si jej přáli, nikdo to nepopírá. Bude čím zalít úrodu? Bude co pít? Na přívod vody z na míle vzdáleného města není spoleh. Znáám to tady velmi dobře. Všude trefím poslepu. Jen ta obloha ne a ne ztemnět.

Vzpomínky, poušť bez vody a bezdomovec, netrpělivě vyhlížející jitro, se mi slily do jediného obrazu. Jedni touží po dešti a kapce temnoty, ten druhý zas vyhlíží slunce. Pravděpodobně se nikdy nepotkají. Nikdy si vzájemně nepohlédnou do tváře. Kdybych před ně postavil zrcadlo, pohlédli by do něj? Myslím na ně nepřetržitě. Lidé z ulice mě totiž vždy fascinovali. Na první pohled se vám zdá, že žijí beze smyslu, většinou posedávají někde na zemi a jejich oči se toulají kdesi po fasádách nejbližších budov. Co když je ale právě víra tím jediným, co jim zůstalo? Stejně jako obyvatelé pouště, kteří každé odpoledne pozorují obzor nekonečného písčitého moře a doufají, že spatří alespoň náznak tajemného pláště prošívaného oblaky připomínajícími prach, tak i člověk žijící bez ničeho, nikde a zároveň všude neztrácí víru. Déšť je fata morgana – stejně jako slunce. Už chápu, proč vždy hledí do neznáma.

magazin_grafoman

Magazín Grafoman

Magazín Grafoman

Vydání: The best of 2020/2021

Gymnázium Strakonice 2021

Redakce:

Tomáš Čapek, Lukáš Čapek, Klára Divišová, Vítek Houška, Šárka Jindřichová, Karolína Krejčová, Kristýna Krejčová, Tereza Kučerová, Marie Radová, Libor Staněk, Klára Šebestová, Julie Šišková

Barbora Kůtová – šéfredaktorka

Ilustrace:

Marie Klímová, Libor Staněk, Klára Šebestová

Spolupráce:

Oksana Dorosh, Gymstr_mimz, Jakub Šimek, Bára Vránová

Sazba:

Barbora Kůtová

Výtisk je zdarma.

Veškeré zdroje a prameny, z nichž jsme během psaní čerpali, naleznete na našich stránkách u jednotlivých článků.

www.m-grafoman.cz